

**LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTRO IR
LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO**

Į S A K Y M A S

**DĖL NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APSAUGOS SPECIALIOJO
TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTŲ RENGIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2005 m. birželio 23 d. Nr. IV-261/D1-322

Vilnius

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo (Žin., 1995, Nr. [3-37](#); 2004, Nr. 153- 5571) 22 straipsnio 7 dalimi, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo (Žin., 1995, Nr. [107-2391](#); 2004, Nr. [21-617](#)) 18 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)) 28 straipsnio 2 dalies 1, 4 ir 5 punktais:

1. Tvirtiname Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisykles (pridedama).

2. Pripažįstame netekusiu galios Lietuvos Respublikos kultūros ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 14 d. įsakymą Nr. IV-417/D1-642 „Dėl Kultūros paveldo objektų teritorijų ir jų zonų specialiųjų planų rengimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [182-6748](#)).

KULTŪROS MINISTRAS

VLADIMIRAS PRUDNIKOVAS

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos kultūros ministro ir

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro

2005 m birželio 23 d.

įsakymu Nr. ĮV-261/D1-322

**NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APSAUGOS SPECIALIOJO TERITORIJŲ
PLANAVIMO DOKUMENTŲ RENGIMO TAISYKLĖS****I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo planavimo dokumentų (toliau – Dokumentai) sudėtį, šiais dokumentais nustatomas teritorinės apsaugos priemonės, šių dokumentų rengimo, viešo svarstymo, derinimo, tvirtinimo, keitimo ir galiojimo tvarką.

2. Taisyklės privalomos planavimo organizatoriams, Dokumentų rengėjams, specialiojo planavimo dokumentų sprendinius derinančioms, valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą vykdančioms, specialiojo planavimo dokumentų sprendinius tvirtinančioms institucijoms bei fiziniams ir juridiniams asmenims, dalyvaujantiems specialiojo planavimo procese.

3. Dokumentų lygmenys pagal planuojamos teritorijos dydį ir sprendinių konkretizavimo lygį yra šie:

3.1. nacionalinis- rengiami visai valstybės teritorijai;

3.2. regiono – rengiami valstybės teritorijos dalims, išsiskiriančioms administraciniu (apskritys), principiniu, funkcinio bendrumu;

3.3. rajono – rengiami regionų dalims, išsiskiriančioms administraciniu (savivaldybės) ar konkrečiu funkcinio bendrumu;

3.4. vietovės – rengiami žemės sklypams ar jų grupėms.

4. Dokumentai rengiami, kai:

4.1. juos numatyta rengti pagal įstatymus ar kitus teisės aktus;

4.2. bendrojo teritorijų planavimo dokumentai nėra parengti;

4.3. galiojančiuose bendrojo, detaliojo ar specialiojo planavimo dokumentuose nėra nustatyta nekilnojamojo kultūros paveldo sistema, jos dalių plėtros bendroji strategija, paveldosaugos reikalavimai arba būtina keisti, detalizuoti šią sistemą, strategiją, paveldosaugos reikalavimus, keisti kultūros paveldo objektų teritorijų, vietovių, apsaugos zonų ribas.

5. Vykdam valstybės, apskrities bei savivaldybės ar savivaldybės teritorijos dalies bendrąjį planavimą, Dokumentai integruojami į atitinkamų lygmenų bendrųjų planų sudėtį, sprendžiant juose šiems planams nustatytus nekilnojamojo kultūros paveldo saugojimo klausimus.

6. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

6.1. **nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentai** – specialiojo teritorijų planavimo dokumentai, pagal kuriuos skelbiami saugomais kultūros paveldo objektai, steigiamos saugomos vietovės, tvarkomos saugomų objektų teritorijos, saugomos vietovės, apsaugos zonos, jose plėtojamai veiklai nustatomi paveldosaugos reikalavimai bei nustatomos ar pakeičiamos kultūros paveldo objektų teritorijų, vietovių, apsaugos zonų ribos;

6.2. **teritorinės apsaugos priemonės** – konkrečiai planuojamai teritorijai nustatyti paveldosaugos reikalavimai (saugomo objekto ar vietovės valdymo, naudojimo, disponavimo jais sąlygos, teritorijos ir apsaugos zonos žemės ir kitos specialiosios naudojimo sąlygos), reglamentuojantys žemės darbus, statinių ar įrenginių statybą, statinių aukštį, tūrį, užstatymo tankį ir intensyvumą, išorės apdailos medžiagas, apželdinimą, želdinių aukštį, tankį, rūšį, transporto srautus, jų intensyvumą bei įstatymais ir kitais teisės aktais nustatytus kitus veiksnus.

7. Kitos taisyklėse vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme (Žin., 1995, Nr. [3-37](#); 2004, Nr. [153-5571](#)), Lietuvos

Respublikos teritorijų planavimo įstatyme (Žin., 1995, Nr. [107-2391](#); 2004, Nr. [21-617](#)), Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)) ir kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

II. PLANAVIMO TIKSLAS, DOKUMENTŲ TIPAI, UŽDAVINIAI IR LYGMENYS PAGAL PLANUOJAMOS TERITORIJOS DYDĮ BEI SPRENDINIŲ KONKRETIZAVIMO LYGĮ

8. Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo tikslas – Dokumentuose nustatytais sprendiniais užtikrinti skelbiamų ar paskelbtų saugomais kultūros paveldo objektų, jų teritorijų, steigiamų ar įsteigtų saugomų vietovių išsaugojimą, šių objektų ir vietovių apsaugos zonose taikomų paveldosaugos reikalavimų įteisinimą.

9. Dokumentų tipai yra šie:

9.1. kultūros paveldo tinklų schemas;

9.2. kultūros paveldo teritorijų (kultūros paveldo objektų teritorijos, vietovės) ir apsaugos zonų ribų planai;

9.3. saugomų vietovių ir apsaugos zonų tvarkymo planai (planavimo schemas);

9.4. saugomų objektų ir vietovių žemėvaldų planai;

9.5. saugomų objektų paveldotvarkos projektai.

10. Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo organizatoriams prireikus gali būti rengiami kelių skirtingų kultūros paveldo apsaugos specialiųjų planų tipai viename Dokumente ir kiti reikalingi Dokumentai.

11. Dokumentų uždaviniai pagal Dokumentų tipus yra šie:

11.1. nustatyti kultūros paveldo objektų, jų teritorijų, apsaugos zonų, vietovių, jų apsaugos zonų sistemos arba jos dalių plėtros bendrąją strategiją (kultūros paveldo tinklų schemas);

11.2. nustatyti ar pakeisti skelbiamų saugomais kultūros paveldo objektų ir steigiamų saugomų vietovių, apsaugos zonų ribas (kultūros paveldo teritorijų ir apsaugos zonų ribų planai);

11.3. nustatyti ar pakeisti saugomų vietovių, jų apsaugos zonų paveldosaugos reikalavimus (saugomų vietovių ir apsaugos zonų tvarkymo planai (planavimo schemas));

11.4. formuoti žemės sklypus, įteisinti, pertvarkyti, paimti, konsoliduoti istorines posesijas, nustatyti naudojimo sąlygas – tikslinei paskirčiai, apribojimams, servitutams ir pan. (saugomų objektų ir vietovių žemėvaldų planai);

11.5. nustatyti ar pakeisti paveldosaugos reikalavimus ir konkrečių tvarkymo priemonių sistemą kultūros paveldo objektuose, jų dalyse ir apsaugos zonose (saugomų objektų paveldotvarkos projektai).

12. Dokumentų lygmenys pagal Dokumentų tipus ir planuojamos teritorijos dydį bei sprendinių konkretizavimo lygį gali būti šie:

12.1. kultūros paveldo tinklų schemas – nacionalinio, regiono ir rajono lygmens;

12.2. kultūros paveldo teritorijų ir apsaugos zonų ribų planai – rajono ir vietovės lygmens;

12.3. saugomų vietovių ir apsaugos zonų tvarkymo planai (planavimo schemas) – regiono, rajono ir vietovės lygmens;

12.4. saugomų objektų ir vietovių žemėvaldų planai – rajono ir vietovės lygmens;

12.5. saugomų objektų paveldotvarkos projektai – regiono, rajono ir vietovės lygmens.

III. PLANAVIMO ORGANIZATORIUS, RENGĖJAI, FINANSAVIMAS IR PLANAVIMO SĄLYGŲ IŠDAVIMAS

13. Planavimą organizuoja:

13.1. Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos (toliau – Kultūros paveldo departamentas) – Dokumentų, nurodytų šių Taisyklių 9 ir 10 punktuose, kai valstybė skelbia ar jau paskelbė saugomais kultūros paveldo objektus ir steigia ar jau įsteigė saugomas vietas, rengimą; finansavimas skiriamas iš valstybės biudžeto lėšų;

13.2. Taisyklių 13.1 punkte nurodyto planavimo organizatoriais taip pat gali būti istorinių nacionalinių parkų, istorinių regioninių parkų ir valstybinių kultūrinių rezervatų direkcijos;

13.3. savivaldybės administracijos direktorius – rajono ir vietovės lygmens Dokumentų, nurodytų šių Taisyklių 9 ir 10 punktuose, kai savivaldybė skelbia ar jau paskelbė saugomais paveldo objektus ir steigia ar jau įsteigė kultūrinius draustinius, rengimą; finansavimas skiriamas iš savivaldybės biudžeto lėšų.

14. Planavimo organizatorius arba jo įgaliotas asmuo Dokumentų rengėjus parenka vadovaudamasis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu (Žin., 1996, Nr. [84-2000](#); 2002, Nr. [118-5296](#)), Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. sausio 23 d. įsakymu Nr. D1-41 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. vasario 25 d. įsakymo Nr. 98 „Dėl supaprastinto projekto konkurso organizavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2004, Nr. [18-556](#)) ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

15. Dokumentus rengia atestuoti specialistai ir gali rengti juridiniai asmenys, kai tiems darbams vadovauja atestuoti specialistai ir jeigu juridinių asmenų įstatuose numatyta teritorijų planavimo veikla. Atestavimo tvarką nustato aplinkos ir kultūros ministrai.

16. Saugomų objektų ir vietovių žemėvaldų planavimo darbams turi vadovauti Žemės įstatymo (Žin., 1994, Nr. [34-620](#); 2004, Nr. [28-868](#)) 41 straipsnio reikalavimus atitinkantis specialistas.

17. Prieš pradėdant planavimo procesą, planavimo organizatorius pagal nustatytą planavimo tikslą ir uždavinius kreipiasi į suinteresuotas institucijas dėl planavimo sąlygų parengimo ir išdavimo pagal Teritorijų planavimo dokumentams rengti sąlygų parengimo ir išdavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gegužės 7 d. įsakymu Nr. D1-262 (Žin., 2004, Nr. [83-3028](#)), nustatytus reikalavimus. Planavimo sąlygos turi būti išduotos ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos. Jei planavimo sąlygos per nustatytą terminą nebuvo išduotos ir planavimo organizatoriui nepranešta apie neišdavimo priežastis, planavimo organizatorius turi teisę pradėti planavimą, tačiau apie tai raštu informuoja planavimo sąlygas turėjusią išduoti instituciją per 5 darbo dienas nuo termino, per kurį turėjo būti išduotos planavimo sąlygos, pasibaigimo dienos. Planavimo sąlygas išduoda šios institucijos:

17.1. nacionalinio lygmens Dokumentams:

17.1.1. Kultūros ministerija;

17.1.2. Aplinkos ministerija;

17.1.3. apskričių viršininkai;

17.2. regiono lygmens Dokumentams:

17.2.1. Kultūros paveldo departamento teritoriniai padaliniai;

17.2.2. Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamentai;

17.2.3. apskričių viršininkai;

17.2.4. savivaldybių administracijos;

17.3. rajono ir vietovės lygmens Dokumentams:

17.3.1. Kultūros paveldo departamento teritoriniai padaliniai;

17.3.2. Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamentai;

17.3.3. Vidaus reikalų ministerija, jei kultūros paveldo objektų ir (ar) vietovių žemėvaldų planai rengiami pasienio ruože;

17.3.4. savivaldybių administracijos.

IV. PLANAVIMO PROCESAS

18. Planavimo procesą sudaro parengiamasis etapas, Dokumentų rengimo etapas, sprendinių pasekmių vertinimo etapas ir baigiamasis etapas.

19. Parengiamasis etapas – planavimo organizatoriaus priimamas sprendimas dėl Dokumentų rengimo pradžios, nustatomi planavimo tikslai ir uždaviniai, parengiama ir patvirtinama planavimo darbų programa (užduotis), darbų atlikimo grafikas, įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka parenkami Dokumentų rengėjai, informuojant juos apie planavimo darbų programą (užduotį)

ir sąlygas, prireikus atliekami tyrimai. Apie priimtą sprendimą dėl Dokumentų rengimo pradžios ir planavimo tikslų, jei Dokumentų rengimą organizuoja Kultūros paveldo departamentas arba saugomų teritorijų direkcijos, paskelbiama „Valstybės žiniuose“ ir šių institucijų interneto tinklalapiuose. Jei savivaldybės administracijos direktorius – vietinėje spaudoje, savivaldybės interneto tinklalapyje ir seniūnijose, kuriose vyksta teritorijos planavimas.

20. Planavimo organizatorius įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka parinktam Dokumentui rengėjui pateikia:

- 20.1. planavimo sąlygas;
- 20.2. planavimo darbų programą (užduotį);
- 20.3. planuojamos teritorijos turimą planinę medžiagą;
- 20.4. išrašus iš teritorijų planavimo dokumentų registro apie numatomoje planuoti teritorijoje galiojančius, pradėtus rengti, rengiamus teritorijų planavimo dokumentus;
- 20.5. su Dokumentu rengimu susijusių atliktų mokslinių-tiriamųjų darbų medžiagą;
- 20.6. kultūros paveldo objektų ir (ar) vietovių apskaitos ir apsaugos reikalavimus nustatančius dokumentus;

20.7. Nekilnojamojo turto registro duomenis apie žemės sklypus planuojamoje teritorijoje, išskyrus atvejus, kai rengiami nacionalinio ir regiono lygmens Dokumentai;

20.8. kultūros paveldo objektų teritorijų, vietovių ribas;

20.9. prireikus – kitą papildomą informaciją.

21. Dokumentų rengimo etape, atsižvelgiant į jų tipus:

21.1. esamos būklės analizės stadijoje:

21.1.1. rengiant nacionalinio, regiono ar rajono lygmens kultūros paveldo tinklų schemas, atliekama atitinkamo nekilnojamojo kultūros paveldo paveldosaugos reikalavimus reguliuojančių patvirtintų atitinkamo lygmens strateginio ir teritorijų planavimo dokumentų sprendinių analizė, surenkami duomenys apie planuojamoje teritorijoje esantį atitinkamo reikšmingumo pobūdžio ar pobūdžių nekilnojamąjį kultūros paveldą, kuriam rengiamas Dokumentas, šio paveldo būklę, išsiaiškinamos šio nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos problemos;

21.1.2. rengiant regiono, rajono, vietovės lygmens saugomų vietovių ir apsaugos zonų tvarkymo planus (planavimo schemas), saugomų objektų paveldotvarkos projektus, surenkami duomenys apie planuojamoje teritorijoje esančius planavimo organizatoriaus parinkto reikšmingumo pobūdžio ar pobūdžių kultūros paveldo objektus ir vietas, kuriems rengiamas Dokumentas, šių objektų ir vietovių būklę, atliktus tyrimus, parengtus apskaitos ir apsaugos dokumentus, atliekama planuojamos teritorijos patvirtintuose atitinkamo lygmens teritorijų planavimo dokumentuose esančio nekilnojamojo kultūros paveldo saugojimui darančių įtaką sprendinių analizė;

21.1.3. rengiant rajono ar vietovės lygmens kultūros paveldo teritorijų ir apsaugos zonų ribų planus ar saugomų objektų ir vietovių žemėvaldų planus, surenkami duomenys apie planuojamoje teritorijoje esančius ir Nekilnojamojo turto registre įregistruotus žemės sklypus ir jiems nustatytus paveldosaugos reikalavimus, planuojamoje teritorijoje esančias nekilnojamąsias kultūros vertybes, atliekama planuojamos teritorijos patvirtintuose atitinkamo lygmens teritorijų planavimo dokumentuose esančio nekilnojamojo kultūros paveldo saugojimui darančių įtaką sprendinių analizė;

21.2. koncepcijos rengimo stadijoje:

21.2.1. rengiant nacionalinio ar regiono lygmens Dokumentus, nustatomi planuojamos teritorijos atitinkamo nekilnojamojo kultūros paveldo saugojimo prioritetai, principai ir taikytini paveldosaugos reikalavimai;

21.2.2. rengiant rajono ir vietovių lygmens Dokumentus, nustatomi planavimo organizatoriaus parinkto reikšmingumo pobūdžio ar pobūdžių kultūros paveldo objektų ir (ar) vietovių atitinkami paveldosaugos reikalavimai, pagrindžiama šių objektų ir (ar) vietovių apsaugos nuo fizinio poveikio ir (ar) vizualinės apsaugos pozonių nustatymo būtinybė, nustatomi galimi saugojimo ir naudojimo režimai;

21.3. sprendinių konkretizavimo stadijoje – konkretizuojami sprendiniai nekilnojamojo kultūros paveldo saugojimui ir priklausomai nuo planavimo sąlygų ir planavimo darbų programos (užduoties), Dokumentų tipų bei planavimo lygmens nustatomi konkretūs paveldosaugos reikalavimai;

21.4. sprendinių pasekmių vertinimo etape atliekamas Dokumentų sprendinių pasekmių vertinimas vadovaujantis Teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. liepos 16 d. nutarimu Nr. 920 (Žin., 2004, Nr. [113-4228](#)), ir parengiama sprendinių poveikio vertinimo ataskaita, kurioje turi būti pateikiama:

21.4.1. pagal nustatytus klausimyno klausimus – galimo teigiamo (trumpalaikio, ilgalaikio) ar neigiamo (trumpalaikio, ilgalaikio) poveikio įvertinimas (teigiamas didelis, teigiamas, nėra poveikio arba nėra aiškos jo krypties, neigiamas, neigiamas didelis);

21.4.2. apibendrintas poveikio aprašymas ir jo įvertinimas atskirais vertinimo aspektais;

21.4.3. integruota baigiamoji vertinimo išvada;

21.5. strateginis pasekmių vertinimas, jei Planų ir programų strateginio pasekmių vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 (Žin., 2004, Nr. [130-4650](#)), nustatyta tvarka jis turi būti atliekamas.

22. Dokumentų rengimo etape metodiniu aspektu skiriami:

22.1. smulkiame kartografiniame mastelyje (1: 100 000 ir smulkesniame) braižomi integruotą sprendinių pobūdį turintys nacionalinio ir regiono lygmens Dokumentų brėžiniai;

22.2. stambiam kartografiniame mastelyje (1: 25 000 ir stambesniame) specializuotą sprendinių pobūdį turintys rajono ir vietovės lygmens Dokumentų brėžiniai.

23. Baigiamasis etapas – Dokumentų svarstymo ir derinimo stadija (viešumą užtikrinančios procedūros, derinimas su institucijomis, ginčų nagrinėjimas), dokumentų tvirtinimo stadija (tikrinimas valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekančioje institucijoje pagal Dokumentų lygmenis, tvirtinimas ir registravimas teritorijų planavimo registre).

24. Dokumentų rengimo terminas negali viršyti 3 metų nuo planavimo sąlygų ir planavimo darbų programos išdavimo dienos. Viršijus šį terminą, turi būti peržiūrėtos ir, esant reikalui, tikslinamos arba atnaujinamos planavimo sąlygos ir planavimo darbų programa (užduotis).

V. DOKUMENTŲ SUDĖTIS, TURINYS IR RENGIMAS

25. Dokumentus sudaro sprendiniai, planavimo procedūrų dokumentai ir jų priedai.

26. Dokumentų sprendinius, parengtus 3 egzemplioriais, sudaro:

26.1. aiškinamasis raštas, kuriame pagal Dokumentų tipus ir atitinkamus lygmenis (planuojamos teritorijos dydis bei sprendinių konkretizavimo lygis) pateikiama:

26.1.1. rengiant nacionalinio, regiono ar rajono lygmens kultūros paveldo tinklų schemas: įvade – tikslas ir uždaviniai; bendroje dalyje kultūros paveldo objektų ir (ar) vietovių trumpas apibūdinimas pagal reikšmingumą, lemiantį vertingųjų savybių pobūdį ar jų derinį; projektinėje dalyje – esamų ir rekomenduojamų kultūros paveldo objektų, jų teritorijų, jų apsaugos zonų, vietovių, jų apsaugos zonų (priklausomai nuo tikslų ir uždavinių) teritorinė sklaida bei numatomų kultūros paveldo objektų, vietovių tinklo galimas plėtojimas, nustatomi rekomenduojamų kultūros paveldo objektų, vietovių paveldosaugos reikalavimai, priemonės, užtikrinančios kultūros paveldo atgaivinimą, atkūrimą bei panaudojimą kultūriniam bei pažintiniam turizmui, ir kiti šiais planavimo dokumentais nustatyti sprendiniai;

26.1.2. rengiant regiono, rajono, vietovės lygmens saugomų vietovių ir apsaugos zonų tvarkymo planus (planavimo schemas), saugomų objektų paveldotvarkos projektus: įvade – tikslas ir uždaviniai, projektavimo eiga; bendrojoje dalyje – bendra saugomų objektų ir vietovių apžvalga, jų apibūdinimas; projektinėje dalyje – saugomo objekto, vietovės, apsaugos zonos tvarkymo principai, taikomi paveldosaugos reikalavimai, saugomų objektų teritorijos ir vietovių sklypams ar jų dalims, kurie yra daiktinės teisės objektai, nustatoma konservacinė (saugojimo) paskirtis; pažeistų saugomų objektų ir vietovių atgaivinimo, atkūrimo priemonės, rekomenduojamos

paveldosaugos ir kitos veiklos vystymo planuojamoje vietovėje kryptys bei priemonės bei kiti šiais planavimo dokumentais nustatomi sprendiniai;

26.1.3. rengiant rajono ar vietovių lygmens kultūros paveldo teritorijų ir apsaugos zonų ribų planus, saugomų objektų ir vietovių žemėvaldų planus: įvade – tikslas ir uždaviniai, projektavimo eiga; bendrojoje dalyje – saugomų objektų, vietovių, sklypų apibūdinimas; projektinėje dalyje – saugomo objekto teritorijos, vietovės, apsaugos zonos, sklypų, jų dalių ribų nustatymo pagrindimas, o saugomų objektų ir vietovių žemėvaldų planų atveju šių sklypų naudojimo sąlygos – tikslinė paskirtis, apribojimai, servitutai ir pan.;

26.2. brėžinys arba brėžiniai, jeigu viename brėžinyje negalima pažymėti visų Dokumentų rengimo etape numatytų sprendinių. Brėžiniai sudaromi georeferencinės duomenų bazės pagrindu, jeigu jos nėra, – naujausių topografinių žemėlapių pagrindu. Mastelis parenkamas įvertinant planuojamos teritorijos dydį ir galimybę pažymėti visus būtinus duomenis. Brėžinių spalviniai ir grafiniai žymėjimai turi atitikti Žemės sklypų pagrindinės tikslinės paskirties žemės naudojimo paskirties, būdų ir pobūdžių specifikacijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. kovo 17 d. įsakymu Nr. 01-151 (Žin., 2005, Nr. [41-1317](#)), bei kituose teisės aktuose nustatytus reikalavimus. Brėžiniai rengiami skaitmenine forma pagal Dokumentų tipus ir atitinkamus lygmenis (planuojamos teritorijos dydis bei sprendinių konkretizavimo lygis) brėžinyje arba brėžiniuose:

26.2.1. rengiant nacionalinio, regiono ar rajono lygmens kultūros paveldo tinklų schemas: brėžinyje arba brėžiniuose pateikiamos administracinių vienetų ribos (nacionalinio lygmens – apskričių ir rajonų ribos bei jų centrai), esami ir rekomenduojami kultūros paveldo objektai, jų teritorijos, jų apsaugos zonos, vietovės, jų apsaugos zonos (priklausomai nuo tikslo ir uždavinių), planavimo organizatoriaus parinkto reikšmingumo pobūdžio ar pobūdžių numatomo kultūros paveldo objektų, vietovių, apsaugos zonų sistemos, tinklo arba jų dalių plėtros bendrosios strategijos sprendiniai, be to, gali būti pateikiama (jei to reikia organizatoriaus nustatytam tikslui ir uždaviniams pasiekti) kultūrinio ir pažintinio turizmo trasų sistema, nekilnojamųjų kultūros vertybių sandrauba, savitos tradicinės architektūros zonos ir pan., kultūros paveldo atgaivinimo ir pritaikymo pažintiniam ir kultūriniam turizmui strateginės priemonės;

26.2.2. rengiant regiono, rajono, vietovės lygmens saugomų vietovių ir apsaugos zonų tvarkymo planus (planavimo schemas), saugomų objektų paveldotvarkos projektus:

26.2.2.1. pagrindiniame brėžinyje arba brėžiniuose pateikiamos administracinių vienetų ribos; saugomo objekto teritorijos, vietovės, apsaugos zonos ribos (esamos ir projektuojamos); esami ir rekomenduojami kultūros paveldo objektai, jų apsaugos zonos; paveldosaugos reikalavimai skirtingo jų taikymo saugomų objektų teritorijų, vietovių, apsaugos zonų dalyse (zonose), konservacinės (saugojimo) paskirties saugomų objektų teritorijos ir vietovių sklypų ar jų dalių, kurie yra daiktinės teisės objektai, ribos, išskyrus regiono lygmenį; saugomo objekto, vietovės tvarkymo, atgaivinimo, atkūrimo priemonės, rekomenduojamos paveldosaugos ir kitos veiklos vystymo planuojamoje vietovėje kryptys bei priemonės (gali būti pateikiama atskiru brėžiniu); taip pat kiti sprendiniai, nustatyti įstatymų bei kitų teisės aktų;

26.2.2.2. papildančiuose brėžiniuose – saugomo objekto, vietovės situacijos brėžinys, kuriame pateikiamos šio objekto, vietovės ribos ir jų gretimybės bei ryšiai su miestais ir gyvenvietėmis, taikomosios analizės brėžinys, kuriame pateikiama saugomų ir saugotinų kultūros paveldo objektų, vietovių išsidėstymas, kiti teritorijos ypatumai, galintys turėti įtakos saugomo objekto, vietovės naudojimui ir apsaugai;

26.2.2.3. kituose brėžiniuose, kuriuos planavimo organizatoriai gali užsakyti, – reikalingų paveldosaugos bei kitų klausimų sprendiniai;

26.2.3. rengiant rajono ar vietovių lygmens kultūros paveldo teritorijų ir apsaugos zonų ribų planus, saugomų objektų ir vietovių žemėvaldų planus: pagrindiniame brėžinyje arba brėžiniuose pateikiamos administracinių vienetų ribos; saugomo objekto teritorijos, vietovės, apsaugos zonos, sklypų, jų dalių ribos (esamos ir projektuojamos), o saugomų objektų ir vietovių žemėvaldų planų atveju – sprendiniai, nustatantys šių sklypų naudojimo sąlygas (tikslinė paskirtis, apribojimai, servitutai ir pan.); papildančiame brėžinyje arba brėžiniuose – saugomo objekto, vietovės, sklypo

situacijos brėžinys, kuriame pateikiamos šio objekto, vietovės ribos ir jų gretimybės bei ryšiai su miestais ar gyvenvietėmis;

26.3. schemos, kai paveldo objektų, jų teritorijų ir apsaugos zonų brėžiniuose dėl jų mastelio nėra galimybės grafiškai pavaizduoti.

27. Dokumentų sprendinių grafinės dalies kartografiniai masteliai turi būti ne smulkesni kaip:

27.1. nacionalinio lygmens – M 1: 300 000-500 000;

27.2. regiono lygmens – M 1:100 000-200 000;

27.3. rajono lygmens – M 1:10 000-25 000;

27.4. vietovės lygmens – M 1: 2 000-5 000.

28. Planavimo procedūrų dokumentai:

28.1. planavimo organizatoriaus sprendimas dėl Dokumentų rengimo pradžios ir planavimo tikslų;

28.2. planavimo darbų programa (užduotis);

28.3. planavimo sąlygos;

28.4. derinimo ir pritarimo (išvadų) dokumentai;

28.5. viešumą užtikrinančių procedūrų dokumentai;

28.6. Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos patikrinimo aktas, jei Dokumentas yra valstybės, Vyriausybės, Vyriausybės įgaliotos institucijos, apskrities lygmens ir apskrities viršininko administracijos patikrinimo aktas, jei Dokumentas yra savivaldybės lygmens;

28.7. sprendinių pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita ir strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita, jei jie buvo atliekami.

29. Atskiriems Dokumentų tipams papildomų reikalavimų Dokumentų sudėčiai ir turiniui aprašus gali tvirtinti kultūros ministras.

VI. VIEŠUMĄ UŽTIKRINANČIOS PROCEDŪROS, DOKUMENTŲ DERINIMAS, DOKUMENTŲ TIKRINIMAS IR TVIRTINIMAS

30. Dokumentų sprendinių derinimo procedūrą kartu su Dokumentų rengėjais atlieka planavimo organizatorius arba jo įgaliotas asmuo.

31. Dokumentų sprendiniams taikoma supaprastinta visuomenės dalyvavimo teritorijų planavimo procese tvarka, nustatyta Visuomenės dalyvavimo teritorijų planavimo procese nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. rugsėjo 18 d. nutarimu Nr. 1079 (Žin., 1996, Nr. [90-2099](#); 2004, Nr. 112-4189). Rengiant nacionalinio ir regiono lygmenų Dokumentus taikoma konsultavimosi su suinteresuota visuomene procedūra, o rengiant rajono ir vietovės lygmenų Dokumentus – viešo svarstymo procedūra.

32. Dokumentų sprendiniai derinami su visomis planavimo sąlygas išdavusiomis institucijomis, nurodytomis šių Taisyklių 17.1–17.3.4 punktuose ir planavimo darbų programoje (užduotyje).

33. Derinimui pateikiami Dokumentų sprendiniai (aiškinamasis raštas ir brėžiniai). Dokumentų sprendiniai turi neprieštarauti įstatymais arba Vyriausybės nutarimais nustatytiems specialųjų žemės naudojimo sąlygų reikalavimams ir neprieštarauti kitiems galiojantiems teritorijų planavimo dokumentams, registruotiems Teritorijų planavimo dokumentų registre, jei Dokumentai nerengiami bendrojo teritorijų planavimo dokumentų nekilnojamojo kultūros paveldo saugojimo sprendinių keitimui ar detalizavimui, turėti planavimo sąlygas išdavusių institucijų motyvuotas išvadas dėl parengtų sprendinių derinimo.

34. Parengti, nustatyta tvarka apsvarstyti, suderinti Dokumentai, planavimo organizatoriaus teikimu, tikrinami valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekančioje institucijoje pagal lygmenis vadovaujantis Teritorijų planavimo dokumentų tikrinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. balandžio 23 d. įsakymu Nr. D1-200 (Žin., 2004, Nr. [78-2756](#)). Tikrinimui teikiami Dokumentų sprendiniai (grafinė ir tekstinė dalys) ir procedūrų

dokumentai, pasibaigus Teritorijų planavimo įstatyme nustatytam teritorijų planavimo dokumento apskundimo terminui. Patikrinimo rezultatai įforminami patikrinimo aktu, kuris turi būti parengtas per 20 darbo dienų nuo Dokumentų pateikimo dienos.

35. Nustatyta tvarka suderintų, kai yra atliktos viešumą užtikrinančios procedūros, patikrintų Dokumentų sprendiniai (grafinė ir tekstinė dalys) teikiami tvirtinimui kartu su šių Taisyklių 28.6 punkte išvardytų institucijų teigiama tikrinimo išvada. Dokumentai tvirtinami:

35.1. kultūros paveldo tinklų schemos – valstybinių kultūrinių rezervatų, istorinių nacionalinių parkų, jų apsaugos zonų tinklų schemos, istorinių regioninių parkų, valstybinių kultūrinių draustinių, jų apsaugos zonų tinklų schemos – Lietuvos Respublikos Vyriausybės arba jos įgalios Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos sprendimu; valstybės skelbiamų saugomais ar valstybės saugomų kultūros paveldo objektų tinklų schemos – Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos arba jos įgalio Kultūros paveldo departamento sprendimu; savivaldybių skelbiamų saugomais ar savivaldybių saugomų kultūros paveldo objektų, savivaldybių kultūrinių draustinių tinklų schemos – savivaldybės tarybos ar jos įgalio savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu;

35.2. kultūros paveldo teritorijų ir apsaugos zonų ribų planai – valstybinių kultūrinių rezervatų, istorinių nacionalinių parkų, jų apsaugos zonų ribų planai – Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu; istorinių regioninių parkų, valstybinių kultūrinių draustinių, jų apsaugos zonų ribų planai, nacionalinės reikšmės kultūros paveldo objektų, jų apsaugos zonų ribų planai – Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu; valstybės skelbiamų saugomais ar valstybės saugomų kultūros paveldo objektų teritorijų ir apsaugos zonų ribų planai – Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos arba jos įgalio Kultūros paveldo departamento sprendimu; savivaldybių skelbiamų saugomais ar savivaldybių saugomų kultūros paveldo objektų teritorijų ir apsaugos zonų ribų planai, savivaldybių kultūrinių draustinių, jų apsaugos zonų ribų planai – savivaldybės tarybos ar jos įgalio savivaldybės administracijos direktorius sprendimu;

35.3. saugomų vietovių ir apsaugos zonų tvarkymo planai (planavimo schemos) – valstybinių kultūrinių rezervatų, istorinių nacionalinių parkų, istorinių regioninių parkų, valstybinių kultūrinių draustinių, jų apsaugos zonų tvarkymo planai (planavimo schemos) – Lietuvos Respublikos Vyriausybės arba jos įgalios Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos sprendimu; savivaldybių kultūrinių draustinių, jų apsaugos zonų tvarkymo planai (planavimo schemos) – savivaldybės tarybos ar jos įgalio savivaldybės administracijos direktorius sprendimu;

35.4. saugomų objektų ir vietovių žemėvaldų planai – apskrities viršininko sprendimu;

35.5. saugomų objektų paveldotvarkos projektai – nacionalinės reikšmės kultūros paveldo objektų paveldotvarkos projektai – Lietuvos Respublikos Vyriausybės arba jos įgalios Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos sprendimu; valstybės saugomų objektų paveldotvarkos projektai – Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos arba jos įgalio Kultūros paveldo departamento sprendimu; savivaldybių saugomų objektų paveldotvarkos projektai – savivaldybės tarybos ar jos įgalio savivaldybės administracijos direktorius sprendimu;

35.6. kai viename specialiojo planavimo dokumente yra apibendrinti kelių skirtingų Dokumentų tipai ir lygmenys – visų institucijų, kurios tvirtina konkrečių tipų ir lygmenų Dokumentus, sprendimais.

36. Patvirtinti Dokumentai įsigalioja kitą dieną po to, kai sprendimas dėl Dokumentų patvirtinimo paskelbiamas „Valstybės žiniose“, jei pačiuose sprendimuose nenustatyta vėlesnė jų įsigaliojimo data. Aukštesnių administracinių vienetų valdymo institucijų, savivaldybių patvirtinti Dokumentai įsigalioja kitą dieną po to, kai sprendimas dėl Dokumentų patvirtinimo paskelbiamas vietinėje spaudoje ir savivaldybės interneto tinklalapyje, jei pačiuose sprendimuose nenustatyta vėlesnė jų įsigaliojimo data. Skelbiamų saugomais kultūros paveldo objektų Dokumentų nustatyti paveldosaugos reikalavimai įsigalioja tuos paveldo objektus paskelbus saugomais.

37. Ginčai, kilę dėl Dokumentų sprendinių derinimo, nagrinėjami teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą atliekančiose institucijose Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. 370 (Žin., 1997, Nr. [34-851](#); 2004, Nr. [109-4075](#)), nustatyta tvarka.

VII. DOKUMENTŲ REGISTRAVIMAS, GALIOJIMAS IR KEITIMAS

38. Patvirtinti Dokumentai galioja neterminuotai, jei juose nėra nustatytas galiojimo terminas arba jie įstatymų nustatyta tvarka nepanaikinami ar nepakeičiami.

39. Patvirtinti Dokumentai pateikiami teritorijų planavimo dokumentų registro tvarkytojams registruoti ne vėliau kaip per 15 kalendorinių dienų nuo jų įsigaliojimo. Dokumentai registruojami teritorijų planavimo dokumentų registre vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės registrų įstatymo (Žin., 1996, Nr. [86-2043](#); 2004, Nr. 124-4488) ir kitų teisės aktų nustatytais reikalavimais, o sprendiniai fiksuojami Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo duomenų banke Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo duomenų banko nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. birželio 19 d. nutarimu Nr. 721 (Žin., 1996, Nr. [60-1417](#)), nustatyta tvarka.

40. Dokumentų keitimo procesui (rengimui, derinimui, viešumą užtikrinančioms procedūroms, tikrinimui, tvirtinimui) taikomi tie patys reikalavimai, kaip ir Dokumentų rengimui.

41. Fiziniai ir juridiniai asmenys turi teisę susipažinti su Dokumentais teritorijų planavimo dokumentų registrą tvarkančioje institucijoje ir gauti kopiją už nustatytą valstybės rinkliavą arba teritorijų planavimą organizavusioje institucijoje ir joje gauti Dokumentų ar jų dalių, brėžinių kopijas už mokestį, kuris nustatomas apskaičiavus išlaidas, susijusias su šių dokumentų dauginimu.

42. Dokumentų sprendinių įgyvendinimą pagal kompetenciją kontroliuoja valstybės ir savivaldybės institucijos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

43. Planavimo organizatorius arba jo įgaliotas asmuo privalo dalyvauti Dokumentų rengimo procese ir procedūrose. Planavimo organizatorius ir Dokumentų rengėjai yra atsakingi už pasekmes, atsiradusias dėl jų kaltės planavimo proceso ir procedūrų metu.

44. Planavimo organizatorius kartu su Dokumentų rengėjais atsako už planavimo proceso ir procedūrų organizavimą, tinkamą su tuo susijusių dokumentų informinimą bei privalo laikytis Taisyklėse nustatytų reikalavimų.

45. Žala, atsiradusi dėl neteisėtais veiksmais įgyvendinamų teritorijų planavimo dokumentų, atlyginama vadovaujantis Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, įstatymais ir kitais teisės aktais.

46. Ginčai dėl Taisyklių 44 punkte nurodytų institucijų sprendimų ir žalos atlyginimo bei Dokumentų rengimo procesų ir procedūrų pažeidimų nagrinėjami įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.
